

Sufinancira
Europska unija

TAJANSTVENA KARTA

Kratka priča
za učenje učenja

Tajanstvena karta

- **Tema:** Strateško razmišljanje i učenje iz iskustva
- **Vrijeme čitanja:** 30 minuta
- **Dob:** 8-12 godina

SAŽETAK

Olivia, Max i Sara tri su prijatelja koji sanjaju o avanturi. Kada pronađu staru kartu na tavanu Riverview centra za slobodno vrijeme, kreću u potragu za blagom punu zagonetki i izazova. Da bi uspjeli, moraju se koristiti strategijama pamćenja i rješavanja problema. Usput uče promatrati, rastavljati probleme u podnošljive korake i strukturirati svoje misli prije nego poduzmu nešto.

KLJUČNE RIJEČI

zapažanje, strategija, rješavanje problema, ustrajnost, pamćenje

1. poglavlje: Sjajna tajna

Sunce je zalazilo nad Riverviewom, bacajući duge sjene na popločane ulice. U središtu gradića, smješten između pekare koja je mirisala na svježe pečeni kruh i knjižare pune prašnjavih starih knjiga, stajao je Riverview rekreacijski centar. Nakon škole, djeca su se ondje okupljala kako bi se igrala, učila, a ponekad i – pripremala za svoju sljedeću veliku avanturu.

Danas je u zraku pucketalo neko posebno uzbuđenje. Olivia, znatiželjna djevojka glave pune kovrča i uma koji nikad ne miruje, na tavanu rekreacijskog centra naišla je na nešto neobično - prašnjavu staru kartu. Čudni simboli prekrivali su njegovu površinu, a slabe, svjetlucave crte tekle su preko njega kao da šapuću tajne iz nekog drugog vremena.

Olivia je pojurila dolje, a srce joj je lupalo od uzbuđenja. Držeći kartu, uletjela je u sobu gdje su je čekali prijatelji – Max, tihi dječak s talentom za zagonetke, i Sara, s maštom velikom poput neba. Brzo su se okupili oko drvenog stola gdje je Olivia raširila kartu, a papir joj je pucao pod prstima. Dok su je izgladivali, drhtaj uzbuđenja prošao je kroz njih kao da sama karta sadrži tajnu koja čeka da bude otkrivena.

Max je zaškiljio, duboko zamišljen, 'Ovo ne sliči nijednoj karti Riverviewa', promrmeljao je. "Što misliš, kamo to vodi?"

Sara je pokazala točku na karti koja je blago svijetlila.

‘Možda je to karta s blagom!’, uzviknula je, očiju raširenih od čuđenja. ‘Zamislite kakve bismo nevjerojatne tajne mogli otkriti!’, dodala je uzbuđeno.

Olivia je duboko udahнула, prisjećajući se nečega što ju je naučila njezina učiteljica: **kada se suočite s velikim problemom, rastavite ga na manje dijelove.** 'Hajdemo napraviti plan', predložila je. 'Navest ćemo što znamo i što ne znamo o ovoj karti.

Max je izvadio svoju bilježnicu, spreman zabilježiti tragove ili ideje. Dok je grupa pokušavala pronaći smisao simbola, Olivia je primijetila da joj misli lutaju. Pribrala se - shvativši da nije dovoljno koncentrirana na zadatak koji je pred sobom. Na trenutak je zatvorila oči, duboko udahнула i ponovno se fokusirala.

Max je počeo pisati:

- Ono što znamo:

- ☒ To je stara karta
- ☒ Nije iz Riverviewa
- ☒ Ima svjetlucave simbole

- Ono što ne znamo:

- ☐ Kamo to vodi
- ☐ Što znače simboli
- ☐ Kako ih čitati

Sara, koja je bila bolja u zamišljanju priča nego u dekodiranju, osjećala se pomalo izgubljeno, ali je odlučila isprobati drugi pristup. 'Zašto ne bismo izmislili priču o karti?', predložila je. 'Moglo bi nam pomoći da simbole vidimo drugačije.'

Svaki je redom opisivao do čega bi karta mogla voditi - do skrivenog dvorca, tajne knjižnice ili vrta začaranog cvijeća. Dok su razmišljali, Olivia je primijetila da Max gleda kartu na novi način, očima skenirajući površinu kao da je nešto škljocnulo.

"Čini mi se da vidim nešto", rekao je Max iznenada.

Grupa je reorganizirala svoje ideje i, zahvaljujući Maxovom promatranju, polako počela dekodirati kartu. Nije bilo lako, ali svaki mali uspjeh davao im je samopouzdanje.

Olivia ih je stalno podsjećala da ostanu usredotočeni, zastajući tu i tamo i pitajući: 'Što je sljedeći korak?' ili 'Propuštamo li nešto?'

Već je odavno pala noć kad su uspjeli pronaći prvi trag: slova su ispisivala poznato ime, "sahat-kula". Razmijenili su poglede, shvativši što to znači. Stara gradska kula sa satom označavala je početak vijugave staze koja se protezala duboko u šumu. Nitko zapravo nije znao kamo to vodi... ali upravo su trebali saznati.

Olivia je pažljivo presavila kartu. "Naći ćemo se ponovno sutra nakon škole", predložila je, dok su joj oči blistale od odlučnosti dok je postavljala cilj. 'Pred nama je avantura.'

Dok su djeca napuštala centar za razonodu, misterij je još uvijek visio u zraku. Svi su se pitali ne samo o blagu nego i o putu koji je pred njima i novim načinima učenja razmišljanja.

Što ti misliš?

- Zašto su prijatelji napravili popis onoga što znaju i ne znaju? Jeste li već koristili ovu metodu?
- Mislite li da rašlanjivanje stvari pomaže u rješavanju problema?

2.poglavlje : Kod tornja

Sljedećeg poslijepodneva Olivia, Max i Sara našli su se ispred stare kule sa satom. Visoki i impozantni toranj nije zvonio desetljećima. Bilo je prekriveno bršljanom, a njegovo istrošeno kamenje ostavljalo je dojam da čuva nešto davno zaboravljeno.

'Ovdje počinje staza', rekla je Olivia, pokazujući na mali portal u podnožju tornja, skriven iza nekog grmlja. Slijedeći vijugavu stazu od tornja sa satom, Olivia, Max i Sara nastaviše dalje. Stabla su oko njih postajala sve viša i gušća, a grane su im se nadvijale poput tunela. Baš kad su se počeli pitati jesu li krivo skrenuli, put se otvorio na čistinu.

U središtu je stajao neobičan toranj. Bio je okrugao, s kupolastim krovom prekrivenim svjetlucavim pločicama koje kao da su mijenjale boju na sunčevoj svjetlosti. Vinove loze puzale su po njegovim kamenim zidovima, djelomično prekrivajući simbole koji su izgledali neobično poznato - baš poput onih na karti. Teška drvena vrata stajala su malo odškrinuta kao da su ih pozivala unutra.

Nakon malo oklijevanja, zakoračili su naprijed, spremni otkriti nove tajne.

Unutra se meka svjetlost filtrirala kroz prašnjave prozore, osvjetljavajući staro spiralno stubište. Na jednom zidu primijetili su metalnu pločicu na kojoj su bili ugravirani čudni brojevi: 7, 3, 9, 1, 5.

Max je skupio obrve. 'Mislim da bismo ovo trebali zapamtiti; to mora biti šifra za napredovanje', rekao je. "Ali to je dugačak slijed koji moramo imati u mislima odjednom."

Sara se zabrinuto ugrizla za usnicu. „Što ako zaboravimo narudžbu? Možemo li zapeti?"

Olivia se sjetila tehnike pamćenja koju je vidjela u razredu. 'Mogli bismo koristiti mentalne slike za svaki broj. Pretvaranje brojeva u slike kako bi ih lakše zapamtili.' Predložila je da 7 nalikuje djedovom štapu, 3 bi mogla biti krila leptira, 9 izgleda kao mačji rep, štapić može predstavljati 1, a 5 me podsjeća na uho.'

Smijali su se dok su zamišljali te nategnute asocijacije, ali su brzo prihvatili ideju. Max je ponovio niz, zatvorivši oči: 'Štap, krila, rep, štapić i uho'.

Dok su se penjali spiralnim stubištem, stigli su do zaključanih vrata s brojčanicom. Olivia je, prisjetivši se njihovih slika, pažljivo okrenula kotačić u ispravnom redoslijedu. Uz glasan škljocaj, vrata su se otvorila i otkrila malu okruglu sobu. Drevni satovi poredani po zidovima, svi zamrznuti u različitim vremenima. U središtu sobe ležala je još jedna detaljna karta koja ih je čekala.

‘Uspjelo je, uspjeli smo!’, uzviknuo je Max, impresioniran trikovima i tehnikama.

'Smiješno, još uvijek se sjećam slika', dodala je Sara, zadivljena svojim pamćenjem.

Uzeli su novu kartu, koja se malo razlikovala od prethodne. Njegove linije ocrtavale su preciznu stazu koja je vodila od tornja sa satom i pokazivale na mjesto s oznakom "Vrt zagonetki".

Oči su im sada bile pune povjerenja. Olivia je, zadovoljna, smotala kartu i vratila je u torbu. ‘Kasno je, idemo kući. Sutra vas čeka novi izazov!’

Dok su napuštali toranj, djeca su shvatila da ključ njihove avanture nije samo u karti, već i u novim načinima učenja i zadržavanja onoga što su otkrili.

Za tvoju bilježnicu:

Zapiši strategiju kojom su prijatelji zapamtili brojeve..

3. poglavlje: Vrt zagonetki

Sljedećeg popodneva, Olivia, Max i Sara stigli su do visokih, zardalih vrata skrivenih iza starog parka u koji više nitko nije zalazio. Iza vrata nalazio se Vrt zagonetki, mjesto koje su zaboravili stanovnici Riverviewa, gdje se činilo da je priroda zauzela svaki kutak. Biljke su rasle u neredu, a iz trnovitog grmlja stršili su kipovi fantastičnih bića.

Olivia je pažljivo otvorila vrata i djeca su ušla u vrt. U središtu su pronašli veliki krug od kamenja, svaki s ugraviranim čudnim riječima koje tvore složenu zagonetku. Sara ih je pročitala naglas:

"Da biste pronašli put, morate zapamtiti,

Razbacane riječi — sve ih posloži.

Izgubi svoj put i sve ostaje skriveno."

Djeca su ubrzo shvatila da, ako žele ići naprijed, moraju zapamtiti red riječi ugraviranih na kamenju. Sara je sjela i počela šaptati riječi u sebi, ali ih je stalno miješala.

'Moramo zapamtiti barem deset različitih riječi - i to točno određenim redoslijedom!', rekao je Max, pomalo obeshrabren. 'Nikad nećemo uspjeti! Možemo li to zabilježiti?'

Olivia je uzela trenutak za razmišljanje. 'Što ako stvorimo priču s ovim riječima? Svaka bi riječ mogla biti dio priče, poput zajedničke niti.' Sara se nasmiješila, smatrajući da je ideja savršena. 'Mogli bismo zamisliti da je svaka riječ važan lik ili predmet u priči!'

Tri prijatelja krenula su u stvaranje otkaçene priče u kojoj su riječi oživjele. 'Ključ je otvorio čarobna vrata, iza kojih je crveni zmaj čuvao drevno blago...' Svaka riječ ugravirana na kamenje postala je dio njihove priče, čineći je lakšom i zabavnijom za pamćenje.

Što ti misliš?

- Što mislite, zašto je pretvaranje riječi u priču olakšalo njihovo pamćenje?
- Kako biste upotrijebili priču da se prisjetite nečeg važnog?

Max je zatvorio oči i usredotočio se na priču. Vizualizirao je scenu: ključ, vrata, zmaj, blago... Kad se osjetio spremnim, počeo je mijenjati riječi na kamenčićima, jednu po jednu, pravilnim redoslijedom.

U vrtu se začulo tiho zveckanje, a kamenje je zasvijetlilo, otkrivajući poklopac skriven pod tepihom od suhog lišća.

'Ne mogu vjerovati da je uspjelo!', čudila se Sara. 'Naša nam je priča pomogla da se svega prisjetimo.'

Olivia se nasmiješila, ponosna na njihovu metodu. 'Koristili smo našu maštu da učimo. To samo pokazuje da i najkompliciranije stvari mogu postati jednostavne uz dobru priču.'

Poklopac se otvarao na kameno stubište koje je vodilo u dubinu vrta. U podnožju stepenica pronašli su zid prekriven mahovinom, ispod kojega se vidjela slabašna gravura. Olivia je maknula mahovinu i otkrila riječi:

"Da biste otkrili posljednju tajnu, slijedite put do Zaboravljene knjižnice."

Max je pažljivo bilježio, znajući da će sljedeći izazov zahtijevati još više pamćenja i strategije. Držali su se zajedno, motiviraniji nego ikad da otkriju tajne karte.

'Zaboravljena knjižnica nas čeka', izjavio je Max, odlučno gledajući svoje prijatelje. 'Ali ovaj put ćemo biti spremni za sve izazove koji nam se nađu na putu.'

Što ti misliš?

- Razmislite o današnjem izazovu. Koja je strategija pomogla prijateljima riješiti zagonetku?

4. poglavlje: Zaboravljena knjižnica

Sljedećeg poslijepodneva Olivia, Max i Sara stigli su do ulaza u Zaboravljenu knjižnicu, impozantne građevine skrivene debelim granama i korijenjem koje je bilo upleteno oko mramornih stupova. Velika vrata bila su ukrašena zamršenim dizajnom i ugraviranim drevnim simbolima sličnim onima na karti.

Dok su otvarali teška vrata, obavio ih je miris starih knjiga i vlažnog drva. Unutra su se do stropa uzdizale goleme police, pune prašnjavih knjiga i požutjelih pergamenata. U sredini sobe, na ogromnom drvenom stolu nalazila se otvorena knjiga, koja je bila veća od svih ostalih, sa stranicama prekrivenim zlatnim slovima.

"Ovdje mora sve završiti", promrmljala je Olivia dok je prilazila knjizi. Max i Sara su je slijedili, gledajući kako slova lagano svjetlucaju.

Na stranici je ispisana nova zagonetka:

'Da biste pronašli istinu, tri su traga skrivena,

Svaki od njih ima ključ za nastavak.

Sjetite se prošlih lekcija i možete pobijediti.'

Djeca su shvatila da moraju pronaći tri traga razasuta po knjižnici, od kojih svaki sadrži dio konačne tajne. Razdvojili su se kako bi istražili police pune knjiga, koristeći vještine koje su razvili tijekom svoje avanture.

Olivia je lutala prašnjavim prolazom obrubljenim visokim policama, pogledom pretražujući hrptove starih knjiga. Zastala je kod knjige u kožnom uvezu koja se činila neprikladnom, malo nagnuta naprijed na polici. Pobudila ju je znatiželja, povukla ju je i otvorila, otkrivajući niz složenih simbola nacrtanih na unutarnjoj strani korica. Zнала je da mora zapamtiti niz složenih simbola. Prisjećajući se tehnike vizualizacije koju su prije koristili, Olivia je svaki simbol zamislila kao dio scene u svojoj glavi: pticu, rijeku, planinu. Tiho ih je ponavljala kako bi bila sigurna da ništa nije zaboravila.

S druge strane knjižnice Max je naišao na stol na kojem je ležao nerazmotani pergament. Shvatio je da sadrži drugi trag. Dugi niz brojeva koji su izgledali važni bili su ispisani u urednim stupcima. Prisjetivši se trika pamćenja s tornja sa satom, Max je odlučio svaki broj povezati s mentalnom slikom. Povezivanje svakog broja s poznatim predmetom ili radnjom. Rekao je sam sebi: '2 je labud, 5 je uho...' i smislio priču. To mu je pomoglo da zapamti brojeve kao dio niza kojeg se kasnije mogao prisjetiti.

U međuvremenu, Sara je primijetila veliki, izbljedjeli mural na zidu knjižnice. Mural je bio ispunjen drevnim riječima poredanim u nešto što je izgledalo kao stihovi. Inspirirana tehnikom pripovijedanja koju su koristili u Vrtu zagonetki, brzo je izmislila priču u kojoj je svaka riječ na muralu predstavljala bitan dio njezine priče. Dok je tkala priču u svom umu, svaka je riječ poprimila novo, nezaboravno značenje, pomažući joj da savršeno zapamti niz.

Nakon što je svaki prijatelj pronašao i zapamtio svoj trag, okupili su se u središtu knjižnice i podijelili ono što su naučili. Kako bi složili konačnu zagonetku, kombinirali su simbole, brojeve i riječi ispravnim redoslijedom.

Knjižnicom je odjeknuo tihi zvuk. Glavna knjiga na stolu počela je svijetliti i polako se između njezinih stranica pojavio maleni ključ. Olivia ga je uzela i na njihovo iznenađenje, u zidu iza njih su se otvorila tajna vrata. Unutra ih je čekalo neočekivano blago: knjige pune izgubljenih priča, drevni instrumenti i još misterioznije karte.

'Nije bila samo avantura pronaći blago', shvatila je Olivia, dodirujući prstom jednu od dragocjenih knjiga. 'Naučili smo o sebi i kako bolje koristiti svoj um.' Max je kimnuo, a

blagi osmijeh mu se pojavio na licu, 'Pronašli smo nešto važnije od blaga.' Sara se složila i s ponosom dodala, 'Sada znamo da bez obzira na to koliko težak izazov bio, uvijek možemo pronaći izlaz.'

Uzeli su nekoliko knjiga kao uspomenu na svoju nevjerojatnu avanturu. Kad su napustili Zaboravljenu knjižnicu, osjećali su se jačima i ujedinjenijima, znajući da je pravi ključ za napredak već u njima: njihova sposobnost razmišljanja, pamćenja i učenja iz svakog iskustva.

Što ti misliš?

Možete li objasniti različite trikove pamćenja koje su prijatelji koristili?

Koju biste isprobali da se morate sjetiti nečeg važnog?

Što trebamo zapamtiti?

Djeca su svladala izazove koristeći sljedeće:

- Strategija organiziranja svojih ideja.
- Vizualizacija za pamćenje brojeva i simbola.
- Pripovijedanje za lakše pamćenje riječi.

KVIZ

1. pitanje

Kada su prijatelji pronašli karticu, kako su shvatili njezinu poruku?

- Odmah su ga pokušali pročitati bez razmišljanja.
- Napravili su popis onoga što znaju i onoga što ne znaju.
- Tražili su pomoć a da sami nisu pokušali.
- Pogađali su nasumce.

Svaki pristup je način rješavanja problema: koji je najbliži vašem?

2. pitanje

Kada su morali zapamtiti niz brojeva, koju su metodu koristili?

- Pamtili su mehaničkim ponavljanjem.
- Svaki broj su pretvorili u sliku kako bi ga lakše zapamtili.
- Na rukama su napisali brojeve.
- Pokušali su ih pogoditi.

Postoje različite strategije za pamćenje: što mislite koja vam najbolje odgovara?

3. pitanje

Kada su pronašli tajanstvene riječi u vrtu zagonetki, kako su ih se sjetili?

- Pokušali su ih naučiti napamet.
- Uključili su ih u priču kako bi ih lakše zapamtili.
- Recitirali su ih ne pokušavajući razumjeti njihovo značenje.
- Ignorirali su zagonetku i bez razmišljanja krenuli dalje.

Povezivanje informacija s pričom je strategija pamćenja: mislite li da bi i vama moglo pomoći?

ALATI

Ova vam vježba može pomoći u načinu na koji učite.

Svi učimo na različite načine.

Vježbu možete preuzeti na web stranici projekta.

1/ Životne veze

Cilj: Refleksija, prijenos znanja, samoregulacija

Na kraju sata, od vas se traži da razmislite o tome kako se učenje tog dana povezuje sa stvarnim životom. Razmišljajući o tome gdje i kako možete primijeniti ono što ste naučili, stvarate smislene veze između sadržaja učionice i svakodnevnih iskustava.

CogniQuest je projekt koji su stvorile organizacije
te škole iz Belgije, Hrvatske, Francuske, Grčke
i Poljskoj.

Zajedno su razvili alate koji će vam pomoći da razmislite o svom
razmišljanju. To se zove **metakognicija** -
otmjena riječ koja znači "učiti kako učiti".

Kroz ove priče otkrit ćete različite načine rješavanja problema, ostati
usredotočeni i razmisliti o tome kako
ti najbolje učiš.

Istražite cijele CogniQuest kolekcije na
web stranica projekta:

www.cogniquiest.eu

**Sufinancira
Europska unija**

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja
su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima
i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za
obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne
mogu se smatrati odgovornima za njih.

Šifra projekta: 2023-1-FR01-KA220-SCH-000158225